

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
25 жовтня 2023 року,
протокол № 5

Ректор, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

25 жовтня 2023 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«МІКРОЕКОНОМІКА»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2023

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри соціального
забезпечення, кандидатка економічних
наук, доцентка
06 вересня 2023 року

Ірина КРАВЕЦЬ

Доцентка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій,
кандидатка економічних наук, доцентка
06 вересня 2023 року

Тетяна ПІХНЯК

Доцент кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій,
кандидат економічних наук, доцент
06 вересня 2023 року

Віталій КУДЕЛЬСЬКИЙ

Рішення кафедри менеджменту,
економіки, статистики та цифрових технологій
08 вересня 2023 року, протокол № 1

Завідувачка кафедри, кандидатка
економічних наук, доцентка
08 вересня 2023 року

Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка
11 вересня 2023 року

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
19 жовтня 2023 року, протокол № 2

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка
19 жовтня 2023 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	–	4
2.	Заплановані результати навчання	–	6
3.	Програма навчальної дисципліни	–	7
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	11
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	11
	4.2. Аудиторні заняття	–	11
	4.3. Самостійна робота студентів	–	11
	4.4. Індивідуальні завдання		-
5.	Методи навчання та контролю	–	12
6.	Схема нарахування балів	–	12
7.	Рекомендована література	–	13
	7.1. Основна література	–	13
	7.2. Допоміжна література	–	13
	7.3. Інформаційні ресурси в інтернеті	-	15

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва напрямку підготовки	– 073 Менеджмент
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Мікроекономіка
5. Тип дисципліни	– обов'язкова
6. Код дисципліни	– ППО 5
7. Рівень вищої освіти	– перший (бакалаврський)
8. Ступінь вищої освіти	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– перший (з.ф. – другий)
10. Семестр	– другий (з.ф. – третій)
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 4,5 / 135
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 52
% від загального обсягу	– 38,52
лекційні заняття (годин)	– 24
% від обсягу аудиторних годин	– 46,15
семінарські заняття (годин)	– 28
% від обсягу аудиторних годин	– 53,85
самостійна робота (годин)	– 83
% від загального обсягу	– 61,48
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 3,1
самостійної роботи	– 4,9
3) заочна форма навчання:	4,5/135
аудиторні заняття (годин)	– 14
% від загального обсягу	– 10,4
лекційні заняття (годин)	– 6
% від обсягу аудиторних годин	– 42,9
семінарські заняття (годин)	– 8
% від обсягу аудиторних годин	– 57,1
самостійна робота (годин)	– 121
% від загального обсягу	– 89,6
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 2,3
самостійної роботи	– 6,7
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ЗПО 1. Економічна теорія ППО 1. Історія менеджменту
2) супутні дисципліни	– ППО 2. Макроекономіка
3) наступні дисципліни	– ППО 9. Менеджмент ППО 10 Облік і аудит ППО 16 Економічний аналіз ППО 20 Економіка і фінанси підприємства ППО 26. Економічне обґрунтування управлінських рішень
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності бізнесструктур, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
Програмні результати навчання	ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПР 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПР 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:

1. Знання		(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату мікроекономіки;		
1.2)	визначати сутність категорій ринку праці та капіталу;		
1.3)	описувати особливості ринків досконалої конкуренції та монополії;		
1.4)	називати базові категорії теорії споживання, теорії попиту та пропозиції ;		
1.5)	показувати особливості та закономірності прийняття рішень державою на мікрорівні.		
2. Розуміння		(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)	
2.1)	пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть категорійного апарату мікроекономіки;		
2.2)	описувати механізм функціонування підприємств в умовах ринкових відносин;		
2.3)	виділяти сутність, форми і функції ринкового механізму та конкуренції;		
2.4)	описувати причини, підходи і наслідки державного втручання в економіку;		
2.5)	робити висновки про закономірності і принципи поведінки економічних суб'єктів, методи дослідження соціально-економічних процесів.		
3. Застосування знань		(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї	

<i>та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	застосовувати теорії споживання, попиту та пропозиції в ринкових умовах;
3.2)	вибирати фактори зміни ринкового попиту, ринкової пропозиції та ринкової рівноваги на мікрорівні;
3.3)	демонструвати особливості функціонування ринку досконалої конкуренції та монопольного ринку;
3.4)	екстраполювати на економічну практику моделі поведінки споживача і фірми в умовах ринку;
3.5)	формувати категоріальний апарат мікроекономіки з метою його застосування в науковому дискурсі.
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	аналізувати поведінку споживача на ринку і його реакції на зміну доходу і зміну цін;
4.2)	визначати виробничу функцію, ізокванту та ізокошту;
4.3)	виділяти постійні, змінні та сукупні витрати виробництва, середні витрати виробництва;
4.4)	досліджувати вплив держави на ринкове ціноутворення;
5. Синтез	
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	аргументувати особливості витрат виробництва та прибутку фірми в короткому та довгому періодах;
5.2)	пояснювати зв'язок ринкової ціни та умов прибутковості;
5.3)	формулювати ознаки монополії, олігополії, монополістичної конкуренції, монопсонії;
5.4)	встановлювати фактори зміни ринкового попиту, ринкової пропозиції та ринкової рівноваги на мікрорівні;
5.5)	встановлювати тенденції функціонування ринку праці, як джерела робочої сили, та моделі поведінки працівника на ринку праці.
6. Оцінювання	
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	оцінювати взаємодію ефектів заміни та доходу;
6.2)	аргументувати роль попиту на ринках продукту та факторах виробництва;
6.3)	встановлювати фактори впливу на еластичність попиту та пропозиції;
6.4)	робити висновок про економічну роль держави в ринковій економіці;
6.5)	пояснювати необхідність та причини втручання держави в економічні процеси за ринкових умов.
7. Створення (творчість)	
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	формувати ринкову ціну за умови: прибутковості, беззбитковості, збитковості, повного згортання виробництва фірми (графічно);
7.2)	давати оцінку зовнішнім ефектам (позитивним і негативним);
7.3)	моделювати поведінку споживача з урахуванням спадної граничної корисності блага;
7.4)	пропонувати застосування теорії еластичності при формуванні ринкової ціни;
7.5)	складати двофакторну виробничу функцію та карту ізоквант.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки

Мікроекономіка як складова теоретичної економіки. Багатоаспектність теоретичного аналізу економічних систем. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів ринкових відносин. Мікроекономіка як методологічна, термінологічна, інструментальна база конкретних економічних дисциплін.

Предмет курсу, концептуальні основи і методологія мікроекономіки. Особливості мікроекономічної теорії. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Індивід. Домогосподарство. Підприємство. Держава.

Методологія мікроекономіки. Граничний аналіз, моделювання, оптимізація та визначення рівноваги, порівняльна статика. Основний принцип мікроекономіки.

Нормативна і позитивна мікроекономіка. Тезаурус науки: благо, попит, пропозиція, ринок, граничні величини, рівновага тощо. Мета, завдання і зміст науки мікроекономіка та її взаємозв'язок з іншими дисциплінами.

Тема 2. Теорії та моделі поведінки споживача

Поняття корисності. Сукупна та гранична корисність. Функція корисності. Закон спадної граничної корисності економічного блага. Процес споживання та динаміка зміни сукупної та граничної корисності. Кардиналістська теорія поведінки споживача. Ординалістська (порядкова) теорія корисності.

Побудова кривих байдужості. Карта кривих байдужості. Властивості кривих байдужості. Поняття взаємозамінних благ, взаємодоповнюючих благ, нейтральних благ, благ з від'ємною корисністю. Гранична норма заміщення. Бюджетне обмеження споживача. Вплив зміни доходу споживача, системи оподаткування, субсидій, квот тощо на положення бюджетної лінії. Зміна цін та її вплив на бюджет споживача. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація. Методи знаходження точки рівноваги.

Аналіз впливу змінних факторів на поведінку споживача. Реакція споживача на зміну доходу. Крива «дохід-споживання». Функція попиту від доходу: крива Енгеля. Поняття нормальних благ та благ нижчої споживчої цінності. Функції Торнквіста. Реакція споживача на зміну цін товарів. Крива «ціна-споживання». Крива індивідуального попиту. Поняття звичайних благ та благ Гіффена.

Ефект заміни та ефект доходу. Вплив ефектів за Слуцьким та за Хіксом. Рівняння Слуцького. Взаємодія ефектів заміни та доходу. Прийняття рішень в ситуаціях з ризиком. Невизначеність та економічний ризик. Умови схильності та несхильності споживача до ризику. Ризик та ефективність економічних рішень.

Тема 3. Попит, пропозиція та їх взаємодія на ринку

Ринковий попит як сума індивідуальних попитів (означення, побудова графіків). Зміна попиту та зміна обсягу попиту, фактори зміни (економічний, алгебраїчний, графічний аналіз). Теорія попиту. Функція попиту та чинники, які його визначають. Коефіцієнти еластичності попиту.

Ринкова пропозиція. Зміна пропозиції та зміна обсягу пропозиції, фактори зміни (економічний, алгебраїчний, графічний аналіз). Теорія пропозиції. Функція пропозиції та чинники, які її визначають. Взаємодія попиту та пропозиції. Коефіцієнти еластичності пропозиції. Ринкова ціна та ціна рівноваги, обсяг рівноваги. Теорія пропозиції. Часткова ринкова рівновага: поняття та моделі встановлення. Механізм встановлення ринкової рівноваги. Вплив зміни попиту та пропозиції на рівновагу, взаємодія змін попиту та пропозиції.

Регулювання ринкової рівноваги. Поняття надлишку споживача та надлишку виробника. Практичне застосування аналізу рівноваги: встановлення мінімуму заробітної плати, стелі цін, податки, квоти та тарифи, державний та приватний сектор.

Поняття «еластичності» для загального випадку. Концепція еластичності взаємозв'язаних показників. Еластичність попиту. Еластичність попиту за чинниками впливу: еластичність попиту за власною ціною блага, еластичність попиту за ціною взаємодоповнюючого блага та за ціною взаємозамінного блага (перехресна еластичність), еластичність попиту за доходом.

Еластичність пропозиції. Фактори впливу на еластичність пропозиції. Еластичність пропозиції за власною ціною блага, еластичність пропозиції за цінами факторів виробництва.

Тема 4. Теорія фірми: виробництво та витрати

Фірма як суб'єкт ринку. Фактори виробництва та їх класифікація. Мотивація поведінки фірми. Фірма як виробнича система. Поведінка фірми у короткостроковому та довгостроковому періодах. Організаційно-правові форми фірми(підприємства). Показники оцінки впливу факторів виробництва на результати діяльності фірми.

Поняття та параметри виробничої функції. Виробнича функція як економічна модель технології, способи побудови виробничої функції (табличний, алгебраїчний, графічний). Основні властивості виробничих функцій.

Сукупний, середній та граничний продукт у короткотерміновому періоді. Закон спадної продуктивності факторів виробництва. Ізокванта та її властивості. Карта ізоквант. Гранична норма технічного заміщення. Постійний, спадний та зростаючий ефект від збільшення масштабу виробництва.

Поняття і види витрат. Витрати виробництва: види, призначення. Економічний та бухгалтерський підходи до визначення витрат. Альтернативні витрати. Витрати виробництва у короткотерміновому періоді. Постійні, змінні, сукупні, середні та граничні витрати. Закон зростаючих граничних витрат. Витрати виробництва в довготерміновому періоді. Криві довготермінових витрат та їх види. Показники постійних та змінних витрат виробництва.

Економічний та бухгалтерський прибуток. Правило максимізації прибутку.

Поняття ізокости, карта ізокост. Рівновага виробника: вибір комбінації виробничих факторів за критеріями мінімізації витрат чи максимізації випуску.

Тема 5. Теорія ринкових структур

Поняття ринкової структури. Види ринкових структур та їх ознаки. Показники попиту на продукт фірми. Підходи до вибору обсягу виробництва в короткостроковому та довгостроковому періодах. Характерні риси ринку досконалої конкуренції. Ринковий попит та крива попиту на продукцію фірми за умов досконалої конкуренції. Конкурентна стратегія фірми у короткотерміновому періоді. Пропозиція фірми та ринкова пропозиція. Конкурентна стратегія фірми у довготерміновому періоді. Ефективність ринку досконалої конкуренції.

Модель чистої монополії та її характеристика. Різновиди монополій: відкриті, закриті, природні. Економічні наслідки монополізму і цінова дискримінація. Монополія. Монопольний ринок у короткотерміновому та довготерміновому періодах. Пропозиція фірми монополіста та особливості її формування. Цінова дискримінація. Економічні наслідки та соціальна ціна монополії. Порівняльний аналіз досконалої конкуренції та монополії. Державне регулювання монопольної діяльності, антимонопольна політика.

Сутність та основні риси ринку монополістичної конкуренції. Короткотермінова та довготермінова рівновага фірми. Сутність та передумови розвитку нецінової конкуренції. Поглиблення диференціації продукту: позитивні та негативні наслідки. Вплив рекламної діяльності на обсяги виробництва та витрати. Суспільна ціна монополістичної конкуренції, порівняльний аналіз з ринком досконалої конкуренції та монопольним ринком. Ефективність монополістичної конкуренції.

Олігополія, її сутність та основні ознаки. Різноманітність олігополістичних структур. Особливості поведінки олігополіста. Дуополія: сутність моделей Курно та

Бертрана. Моделі олігополістичного ціноутворення. Модель ламаної кривої попиту. Основний зміст нецінової конкуренції. Олігополія та економічна ефективність. Економічні наслідки олігополії. Державне регулювання олігополії.

Тема 6. Мікроекономічна модель функціонування ринку факторів виробництва

Ринки факторів виробництва (ресурсів): особливості попиту та пропозиції, рівновага. Пропозиція факторів виробництва. Попит на товари та попит на ресурси. Попит на ресурси, як похідний. Попит на ресурси в умовах досконалої та недосконалої конкуренції. Фактори, які впливають на попит на ресурси. Еластичність попиту на ресурс. Оптимальне співвідношення ресурсів. Правило найменших витрат. Правила мінімізації витрат та максимізації прибутку.

Праця як фактор виробництва, її мобільність. Чинники пропозиції та попиту на працю. Формування індивідуального, галузевого та ринкового попиту на працю. Ринкова пропозиція праці на досконало конкурентному ринку. Особливості ринкової пропозиції праці. Рівновага на ринку праці. Еластичність пропозиції праці для галузей з різною динамікою витрат на виробництво. Двостороння монополія і визначення реального рівня заробітної плати.

Капітал як фактор виробництва і ресурс тривалого використання. Попит та пропозиція капіталу. Споживання та інвестиції. Попит та пропозиція капіталу. Поняття дисконтованої величини. Види процентних ставок. Рівень дохідності, прибуток на капітал. Поняття теперішньої та майбутньої вартості у прийнятті інвестиційних рішень. Рівновага на ринку капіталу. Гранична продуктивність капіталу. Ціна капіталу.

Ринок землі. Особливості землі як фактору виробництва. Попит на землю та її пропозиція. Земельна рента. Ціна землі як капіталізована рента.

Ринок землі в умовах розвитку Євроінтеграційних процесів.

Тема 7. Загальна ринкова рівновага та суспільна ефективність

Методологія загального рівноважного аналізу. Теорія загальної рівноваги. Часткова і загальна рівновага. Ефект зворотного зв'язку. Закон Вальраса.

Рівновага в економіці обміну. Необхідність та вигоди ринкового обміну. Формування рівноваги суб'єктів мікроекономіки (виробника та споживача) і об'єктів мікроекономіки (рівновага на товарних ринках і ринках ресурсів). Порівняння граничних норм заміщення для пар товарів, що обмінюються. Діаграма Еджворта. Обмін та ефективність розподілу. Ефективність при обміні. Крива контрактів, крива можливих корисностей, крива виробничих можливостей. Парето-ефективний розподіл благ і ресурсів. Ефективність у виробничій сфері.

Загальна рівновага та економіка добробуту. Сукупна (зведена) ефективність конкурентних ринків. Причини обмеженої здатності ринкового регулювання. Оптимум та квазіоптимум ринкової системи. Теорія загальної рівноваги та політика в галузі економіки добробуту. Гранична норма трансформації. Теорія суспільного вибору: способи прийняття рішень та проблема ефективності. Критерії оцінки добробуту. Умови досягнення загальної рівноваги.

Добробут та загальна рівновага як орієнтири повоєнного відновлення України.

Тема 8. Інституціональні аспекти ринкового господарства

Зовнішні ефекти, їх економічний зміст. Поняття про зовнішні ефекти. Неспроможність ринку. Теорія суспільного вибору. Позитивні зовнішні ефекти, їх сутність, вплив на обсяг та ціну рівноваги; заходи щодо корегування (графічна інтерпретація). Негативні зовнішні ефекти, їх сутність, вплив на обсяг та ціну рівноваги; заходи щодо керування (графічна інтерпретація). Суспільні та приватні витрати (вигоди). Корируючі податки та субсидії. Теорема Коуза-Стіглера.

Суспільні блага. Громадські блага і громадський вибір. Поняття громадських благ.

Приватні та громадські блага. Попит на громадські блага і ефективний їх обсяг. Ефективний обсяг виробництва суспільного блага. Неефективність ринкового ціноутворення на суспільні блага. Особливості формування попиту, пропозиції та ціни рівноваги. Забезпечення громадськими благами: можливість ринку і держави.

Економічна роль держави у ринковій економіці. Проблема "безбілетника" та забезпечення суспільними благами. Необхідність та причини втручання держави в економічні процеси за ринкових умов. Провали ринку. Провали держави.

Суспільний вибір та суспільні стандарти. Завдання держави щодо регулювання ринкового господарства в умовах повоєнної відбудови економіки України та вибору євроінтеграційного курсу розвитку.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем.(прак)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем.(прак)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Предмет і метод мікроекономіки	13	2	2	–	–	9	10,5	0,5	1	-	-	9
2.	Теорії та моделі поведінки споживача	16	2	4	–	–	10	16,5	0,5	1	-	-	15
3	Попит, пропозиція та їх взаємодія на ринку	20	4	4	–	–	12	18	1	1	-	-	16
4	Теорія фірми: виробництво та витрати	18	4	4	–	–	10	20	1	1	-	-	18
5	Теорія ринкових структур	18	4	4	–	–	10	17,5	0,5	1	-	-	16
6	Мікроекономічна модель функціонування ринку факторів виробництва	20	4	4	–	–	12	18,5	0,5	1	-	-	17
7	Загальна ринкова рівновага та суспільна ефективність	16	2	4	-	-	10	18	1	1	-	-	16
8	Інституціональні аспекти ринкового господарства	14	2	2	–	–	10	16	1	1	-	-	14
	Усього годин:	135	24	28	-	-	83	135	6	8	-	-	121

4.2. Аудиторні заняття

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, практичні заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

4.3.1. Самостійна робота здобувачів вищої освіти включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти виконують індивідуальні завдання у вигляді рефератів.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація;
- 4) експрес-опитування, діалог, дискусія;
- 5) методи активного слухання та методи зворотного зв'язку.

На семінарських заняттях застосовуються:

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань;
- 2) мозковий штурм;
- 3) вирішення ситуаційних завдань (задач);
- 4) методи активного слухання, рефлексії.

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання практичних завдань;
- 5) виконання індивідуальних завдань.

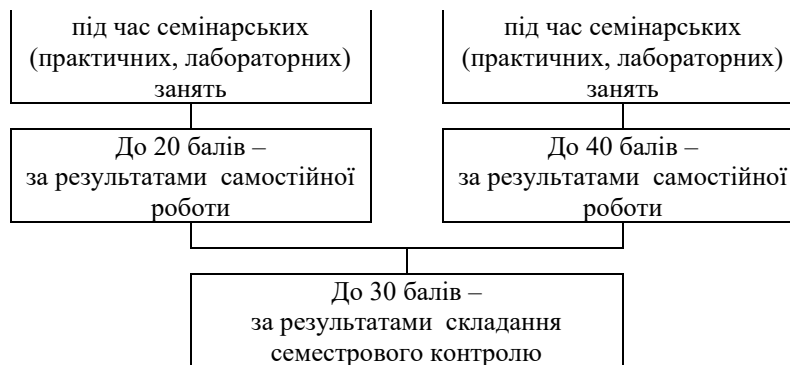
Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового екзамену.

Структура екзаменаційного білету включає одне теоретичне завдання, десять тестів та задачу.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нархування балів здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендована література

7.1. Основна література

1. Базилінська О., Мініна О. Мікроекономіка. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 352 с.
2. Дружиніна В. В. Мікроекономіка : навч. посіб. В. В. Дружиніна, О. І. Чорноус. Харків: Друкарня Мадрид, 2015. 254 с.
3. Задоя А.О., Задоя О.А. Мікроекономіка: навчальний посібник [Електронне видання]. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 148 с.
4. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.
5. Мікроекономіка : навч. посіб. / С. В. Васильєв, Є. А. Кобець, О. О. Масляєва. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. 310 с.
6. Мікроекономіка. Практикум : навч. посіб. В. Д. Базилевич та ін.; за ред. В. Д. Базилевича. Київ: Знання, 2012. 491 с.
7. Мікроекономіка. Тренінг-курс : навч. посібник / [В. П. Решетило, А. Є. Ачкасов, І. А. Островський, С. Б. Тимофієва]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-ге вид., випр. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 265 с.
8. Мікроекономіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. М. М. Рудий. 5-те вид., випр. та доп. Київ : Каравела, 2017. 360 с.
9. Мікроекономіка: навч. посібник. Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
10. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с.
11. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка : навчальний посібник. За наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». 2015. 348 с.
12. Хмель С. М. Мікроекономіка: задачі, вправи, тести: навч. посіб. Харків : ХАІ, 2016. 59 с.

7.2. Допоміжна література

1. European perspective: сучасні виклики та можливості для України : кол. моногр. / І. О. Цимбалюк, Д. І. Олійник, С. А. Кошкарів та ін. ; за заг. ред.: Н. В. Павліхи, упорядкування І. О. Цимбалюк. Луцьк : ВежаДрук, 2024. 302 с.
<https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/29.11.2024/34>
2. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін.; за ред. С. Панчишина і П. Островерха.

- 3-тє вид., виправл. та доп. Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. Львів: Априорі, 2017.567с. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/panchyshun.pdf
3. Ачкасов А. Є. Мікроекономіка. Тренінг-курс: навч. посіб. А. Є. Ачкасов, І. А. Островський, С. Б. Тимофієва; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків : ХНАМГ, 2012. 247с.
4. Вертелєва О.В., Грищенко О. Г., Квіцинська Н.В. Мікроекономіка : практикум. Київ: КНТЕУ. 2013. 107 с.
5. Веселовська В. О., Кравець І. М. Попит і пропозиція як основні важелі ринкового механізму. Розвиток фінансової системи на різних рівнях управління: підприємство, регіон, держава: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 29 травня 2021 року). ГО «Львівська економічна фундація». Львів: ЛЕФ, 2021. 124 с. С.5-10
6. Відбудова для розвитку: зарубіжний досвід та українські перспективи : міжнародна колективна монографія / Редколегія, голова – д.е.н. В.В.Небрат ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Київ, 2023. 571 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/08/Reconstruction-for-development.pdf>
7. Відбудова України: принципи та політика. Паризький звіт / За ред. Ю. Городніченка, І. Сологуб, Беатріс Ведер ді Мауро. URL: https://cepr.org/system/files/2022-12/reconstruction%20book_Ukrainian_0.pdf
8. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Політекономія: навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. - Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 270 с.
9. Економічна теорія. Мікроекономіка: підручник. В. М. Тарасевич та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Тарасевича. Київ: Знання, 2012. 134 с.
10. Економічні перспективи підприємництва: виклики воєнного часу та повоєнної відбудови / Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 31 травня 2024 р. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 628 с
11. Зануда А. Земля України: скільки її, кому належить і хто наній працює. BBC News Україна. 2019. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50223336>. (дата звернення 20.01.2022)
12. Калініченко О. В., Березіна Л. М. Мікроекономіка. Практикум. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 432 с.
13. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум. Одеса, 2020. 76 с.
14. Косік А.Ф., Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка: 2-ге видання, перероблене та доповнене. Навч. пос. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 438 с.
15. Кравець І. М. Праця як важливий ресурс та чинник виробництва. Грааль науки : міжнар. наук. журнал. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. № 44. 582 с. С.227-231. <https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/04.10.2024/32>
16. Кравець І. М. Соціальні екстерналії: сутність, методи регулювання. *Грааль науки* : міжнар. наук. журнал. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. № 46. 1036с. с.114-120
17. Кравець І.М., Камінна О.В., Кубіна А.П. Безробіття та ринок праці в Україні: стан, тенденції, напрями регулювання. Наукові перспективи № 5(47) 2024. С.804-815. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5\(47\)-804-815](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5(47)-804-815)
18. Кравець І.М., Куцєпалова К.Ю., Хайдарі А.Р. Фактори впливу на споживчий вибір студентської молоді щодо проведення дозвілля. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)): журнал. 2023. № 11(25) 2023. С. 764. С.296-307
19. Кулішов В.В. Мікроекономіка: основи теорії і практикум: навч. посібн.. 3-тє видання, стереотипне. Львів: Магнолія 2006, 2015.

20. Мікроекономіка. Тренінг-курс : навч. посібник / В. П. Решетило, А. Є. Ачкасов, І. А. Островський, С. Б. Тимофієва; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-ге вид., випр. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 265 с
21. Мікроекономіка: методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету. За ред. С.М. Панчишина і П.І. Островерха. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 104 с.
22. Мікроекономіка: підручник/За ред. В.Д. Базилевича. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: Знання, 2008. 679 с.
23. Мікроекономіка: практикум: навч. посіб. / за ред. В. Д. Базилевича 3-тє видання, стер. Київ : Знання, 2012. 491 с.
24. Отенко В. І., Попов О. Є. Мікроекономіка : навч. посібник. І. М. Колесниченко, А. В. Литвиненка, Н. О. Степаненко. Харків : ХНЕУ, 2012. 339 с.
25. Петрушенко Ю. М. Мікроекономіка: теорія та приклади розв'язування задач : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навчаються за освіт.-проф. прогр. бакалавра галузі знань "Економіка і підприємництво". Суми : Університетська книга, 2012. 319 с.
26. Пітюлич М. І. Мікроекономіка : навч. посіб. ВДНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Екон. ф-т, Каф. екон. теорії. Ужгород : Карпати, 2010. 144с.
27. Поплавська Ж., Криса О. Мікроекономіка. Теорія і практика управлінської економіки. Київ : Алерта, 2016. 284 с.
28. Практикум з мікроекономіки до підручника "Мікроекономіка". Є. В. Прохорова та ін.; за наук. ред. А. П. Наливайка; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ : КНЕУ, 2013. 522 с.
29. Практикум з мікроекономіки до підручника «Мікроекономіка» за наук. ред. А. П. Наливайка /Є. В. Прохорова (кер. кол. авт), Л. А. Азьмук, П. Г. Банщиков та ін. Київ: КНЕУ, 2013. 522 с.
30. Руденко О. В., Кравець І. М. Економіка добробуту: особливості та концепції. Управління економічними системами: концепції, стратегії, інновації в умовах глобальних змін: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 22 травня 2021 року). Східноукраїнський інститут економіки та управління. Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2021. 96 с. С.5-10
31. Рудий М.М., Жебка В.В. Мікроекономіка. навч. пос. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 360 с.
32. Тульчинська С.О., Погребняк А. Ю., Малахова Ю. Р. Ринок землі, як елемент євроінтеграційних процесів в Україні. Scientific Journal «Economic Synergy», 2022, Issue 1;2 (3;4). С.21-32
33. Уфимцева О. Ю. Мікроекономіка: курс лекцій: Підручник. Дніпропетровськ : ПДАБА, 2012.172 с.
34. Шурко Д. В., Кравець І. М. Зовнішні ефекти та проблема їх вирішення у мікроекономіці. Управління економічними системами: концепції, стратегії, інновації в умовах глобальних змін: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 22 травня 2021 року). Східноукраїнський інститут економіки та управління. Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2021. 96 с. С. 10-13

7.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Актуальні проблеми економіки. URL: www.eco-science.net.
2. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
3. Економіка та підприємництво. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Etp/texts.html.
4. Економіст. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/oc._Gum/Ekonomist/index.html.
5. Економічна теорія. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/ET/index.html. 295
6. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>.

7. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України/ URL : http://dspace.nbuv.gov.ua/browse?order=ASC&rpp=20&sort_by=1&etl=-&offset=17032&type=title
8. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: // <http://www.nbuv.gov.ua>.
9. Офіційний сайт бази українського законодавства в Інтернет: веб-сайт. URL:www.lawukraine.com.
10. Офіційний сайт Європейського центрального банку. URL: www.ecb.europa.eu.
11. Organization for Economic Cooperation and Development. URL:www.oecd.org/std.
12. Офіційний сайт «KOF Index of Globalization». URL: <http://globalization.kof.ethz.ch>.
13. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
14. Офіційний сайт програми розвитку ООН. URL:<http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2010/chapters/ru/>.
15. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://data.worldbank.org>
16. Офіційний сайт інституту світової економіки і міжнародних відносин : вебсайт. URL:www.iweir.org.ua.
17. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control>.

ОНОВЛЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ:

Викладач дисципліни:

доцентка кафедри соціального забезпечення,
кандидатка економічних наук, доцентка _____ Ірина КРАВЕЦЬ
27 серпня 2024 року

Схвалено кафедрою менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій
27 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій
кандидатка економічних наук, доцентка _____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ
27 серпня 2024 року